

ROTTAKÄÄRMEET

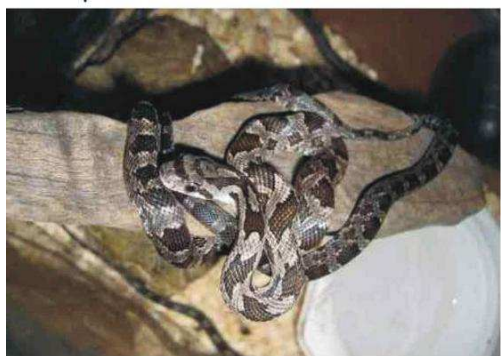
Rottakäärmeisiin lukeutuvia lajeja on kymmenittäin.

Terraario-oloissa monet näistä lajeista ovat varsin kiitollisia hoidokkeja ja rottakäärmeet ovatkin saavuttaneet valtaisan suosion harrastajien keskuudessa ympäri maailman.

Kaikkia rottakäärmelajeja on tässä yhteydessä mahdotonta luetella, esimerkit ovat Suomessa yleisimmästä päästä olevia lajeja. Rottakäärmeitä on lähes joka puolella maapalloa:

Yllä: täysikasvuisia, mukana albiino
Alla: poikasväri

(Musta rottakäärme)

Lajeja esiintyy Siperiassa kuten Amurin rottakäärme *Elaphe shrenckii*, Itäisessä ja koillisessa Aasiassa mm. siniviekkokäärme *Orthriopsis taeniurus*, punahäntä rottakäärme *Gonyosoma oxycephala*, "Radiata-rottakäärme" *Coelognathus radiatus*, Keski-Venäjällä mm. *Elaphe dione* Intiassa mm. *Coelognathus helena*, Välimerellä mm. *Elaphe situla*, *Rhinechis scalaris* Etelä-Euroo-

passa mm. *Zanemis longissimus*, Pohjois-Amerikassa mm. Bairdin rottakäärme *Pantherophis bairdi*, Viljakäärme *Pantherophis guttatus*, Trans-Pecos rottakäärme *Bogertophis subocularis*, Evergladesin rottakäärme *Pantherophis obsoletus rossalleni*, Musta rottakäärme *Pantherophis obsoletus obsoletus* ja Väli-Amerikassa mm. *Pseudelaphe flavirufa*.

Vaikkakin lajit väreiltään ja kuvioineiltaan suuresti poikkeavat toisistaan, on niissä monia yhdistäviä tekijöitä. Ruumiinrakenneeltaan rottakäärmeet ovat pitkiä ja jänteviä ja pää on sopusuhtaisen kokoinen kaulaan nähden. Yhtä lajia lukuun ottamatta rottakäärmeet lisääntyvät munimalla ja viljely on monilla lajeilla suhteellisen helppoa. Lajit ovat suurin piirtein samankokoisia, keskimääräinen pituus on noin 130 cm. Tosin jotkin lajit kasvavat suuremmiksi, kuten siniviekkokäärme *Orthriopsis taeniurus*, joka kasvaa yli 2 m:n pituiseksi. Pienimmästä päästä on *Coelognathus helena*, joka jää usein 70 cm pituiseksi. Rottakäärmeillä on ehkä aiheuttomasti kiukkuisen käärmeen maine. Käärmeet rauhoittuvat ja tottuvat käsittelyyn monesti hyvinkin pian, toki on poikkeuksia eri yksilöiden ja eri lajien välillä.

SUOMESSA YLEISIMMIN Pidettyjä lajeja:

VILJAKÄÄRME

Pantherophis guttatus guttatus
Engl. Corn Snake, Red Rat Snake
Levinneisyys New Jersey eteläosista Floridaan, Louisianan keski-osista Tennesseeen lounaisosiin.
Pituus 90 - 150 cm.
Monta värimuunnosta, perusväri punaisen ruskea, tummanpunaisin -tai ruskein satuloin. Vatsa vaalea, mustin "shakki-lauta"-merkein.

AROVILJAKÄÄRME

Pantherophis guttatus emoryi
Engl. Great Plains Rat Snake
Levinneisyys Mississippijoen länsi-osissa, Kansasissa ja Missouriissa, etelässä Uudessa Meksikossa ja Texasissa sekä Koillis-Meksikossa. Oma populaatio Utahissa, Coloradossa ja Illinoisissa.
Pituus 80-150 cm.
Hopean harmaa, tummat satulakuviot selässä, vatsa vaalea.

MUSTA ROTTAKÄÄRME

Pantherophis obsoletus obsoletus
Engl. Black Rat Snake.
Levinneisyys New Hampshiresta ja Massachusettsista Pohjois-Georgiaan, Lounais-Minnesotasta Pohjois-Louisianaan ja Oklahomaan.
Pituus 140 - 240 cm.
Musta selkä, vaalea vatsa. Poikasväri harmaa tummin satulakuviain.

EVERGLADESIN ROTTAKÄÄRME

Pantherophis obsoletus rossalleni
Engl. Everglades Rat Snake.

Levinneisyys Floridan Everglades.

Pituus 120-150 cm.

Keltainen. Selässä tumman oranssit pitkittäisraidat. Hyvin samannäköinen kuin keltainen rottakäärme, mutta tämän kieli on punainen. Poikasväri harmaa tummin satulakuvioin.

HARMAA ROTTAKÄÄRME

Pantherophis obsoletus spiloides

Engl. Grey Rat Snake.

Levinneisyys Illinoisin ja Kentuckyn rajalta Lounais-Minnesotaan, Pohjois-Louisianaan ja Okla-homaan.

Pituus 130-165 cm.

Harmaa tummin kuvioin. Vatsa likaisen vaalea.

KELTAINEN ROTTAKÄÄRME

Pantherophis obsoletus quadrivittatus

Engl. Yellow Rat Snake.

Levinneisyys Florida ja Pohjois-Carolina.

Keltainen yleisväri, selässä tummanoranssit pitkittäisraidat, vatsa vaalea. Kieli tumma.

SINIVIEHKOKÄÄRME

Orthiopsis taeniurus

Engl. Stripe-tailed Rat Snake.

Levinneisyys Siperian ja Kiinan väliseltä rajalta Assamiin ja Pohjois-Burmaan, Kaakkois-Aasiasta Sumatralle ja Borneoon.

Pituus 160-240 cm.

Kirkkaan keltainen, selän myötäiset mustat pitkittäisraidat, tummat kuviot niskasta cloacaan, silmän yli kulkee tumma raita.

TEKSASIN ROTTAKÄÄRME

Pantherophis obsoletus lindheimeri

Engl. Texas Rat Snake.

Levinneisyys Etelä-Louisianasta Texasiin.

Pituus 130-220 cm.

Oranssi, tummanruskeat kuviot selässä. Poikasväri harmaa.

AMURIN ROTTAKÄÄRME

Elaphe shrenckii

Engl. Amur Rat Snake.

Levinneisyys Kaakkois-Siperiasta Mantsuriaan, Koreaan ja Koillis-Kiinaan.

Pituus 140-190 cm.

Musta, keltaisia raitoja kyljissä.

"HELENA-ROTTAKÄÄRME"

Coelognathus helena

Engl. Common Trinket Snake.

Levinneisyys: Pakistan, Intia, Sri Lanka ja Nepal.

Pituus 70-150 cm.

Ruskea, kyljissä valkoisia ja ruskeita merkkejä, niskassa ja silmien yllä tummat raidat.

VIHREÄ ROTTAKÄÄRME

Keltaisen ja mustan rottakäärmeen hybridi

Levinneisyysaluetta ei luonnossa ole.

Pituus 140-160 cm.

Likaisen vihreä. Kyljissä tumman ruskeita tai vihreitä kuvioita.

PUNAHÄNTÄ ROTTAKÄÄRME

Gonyosoma oxycephala

Engl. Red-tailed Rat Snake.

Levinneisyys Burma, Lounis-aasia, Indonesian saaristo, Filippiinit.

Pituus 150-230 cm.

Neonvihreä, häntä punainen tai ruskea. Pää keltainen. Värimuunnoksia: harmaa, ruskea, vaaleanvihreä.

Muitakin viljakäärmelajeja tavataan Suomen markkinoilla satunnaisesti. Puhtaiden lajien lisäksi on kasvatettu kahden tai useamman rottakäärmeen yhdistelmiä, kuten Suomessa jo nimenkin saanut vihreä rottakäärme. Rottakäärmeiden hybridipoikaset ovat lisääntymiskykyisiä.

Viljakäärmettä on yhdistelty *Lampropeltis*, kuningaskäärmeet ja *Pituophis*, Härkäkäärmeet - sukuisten käärmeiden kanssa. Nämä poikaset ovat steriilejä.

TERRAARIO

Useimpien käärmeiden tavoin ovat rottakäärmeetkin aktiivisimmillaan auringon laskettua. Ne kiipeilevät puissa ja pensaissa, kuljeskelevat aluskasvillisuuden seassa ja kaivautuvat jyräjoiden tekemiin tunneleihin ruokaa etsiessään. Terraariossakin tulee siis olla "virikkeitä", eli oksia, kasvillisuutta ja piilopaikkoja. Oksiksi sopivat kaikki tukevut lehtipuiden oksat, jotka kiinnitetään terraarioon siten, ettei käärme pääse painollaan kiipeilyoksia kaatamaan tai katkomaan.

Käärmeet eivät voi sulkea silmiään, joten halutessaan nukkua ne yleensä hakeutuvat pimeään. Terraarion pohjalle laitetaan hämäriä piilopaikkoja, joihin käärme voi valoisalla hakeutua nukkumaan. Tähän sopii kaarnanpalat, kukkaruukun puolikkaat tai vaikka nurin käännetty pajukori, jonka alle käärme voi mennä. Jos terraariossa on useita käärmeitä, on niiden kaikkien mahdolluttava samaan aikaan pimeään. Mielellään piiloja saisi olla useampikin, jotta ne voivat halutessaan olla yksin.

Kasvillisuutena voidaan käyttää oikeita kasveja, kunhan ne eivät ole teräväreunaisia tai piikkikäitä. Tekokasvit kestävät käärmeiden kiipeilyharjoitukset usein paremmin kuin oikeat.

Pohjamateriaaliksi sopii lannoittamaton turve, hiekka, kaarnahake, terraariomatto, sanomalehti tai pölisemätön jyräjän kuivike. Materiaaleja voi myös yhdistellä. Pohja pidetään kuivana. Käärmeet nauttivat pohjamateriaaliin kaivautumisesta, joten materiaalia saa olla useampi sentti.

Peruslämpötilaksi terraariossa riittää huoneenlämpö. Jotta käärmeen aineenvaihdunta pysyisi käynnissä, tarvitsee se lämmittelyalueen, jossa lämpötila saa kohota 35 asteeseen. Pohjoisimmille lajeille kuten Amurin rottakäärme ei lämpö-

